

Ikääntyvien palvelujen lähivuosien kehittämiskohteet - miten niissä on edistytty

Ikääntyvien palvelujen lähivuosien kehittämiskohteet

Kehittämiskohde	Miten on edistytty
<p>Tehostetaan kuntouttavaa ja toimintakykyä ylläpitävää toimintatapaa kaikissa ikääntyneiden palveluissa läpileikkaavasti, jolloin voidaan myöhentää asiakkaiden siirtymistä raskaampiin palveluihin. Toimitapa tarkoittaa käytännössä, että ikääntyneen toimintakykyä tuetaan hänen voimavaroistaan lähtien. Ikäihmisten kuntoutuspotentiaali nähdään ja kuntoutuksella haetaan ratkaisuja arjessa pärjäämisen haasteisiin. Voimaantumisessa keskitytään enemmän ratkaisuihin kuin ongelmiin. Ihmisen toimintaympäristön olosuhteet ovat merkityksellisiä voimaantumisen kannalta. Kaatumistapaturmien ennaltaehkäisy osana tätä kokonaisuutta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Kuntouttavan päivätoiminnan piirissä on noin 900-1000 asiakasta; noin neljäsosa asiakkaista selviytyy jakson jälkeen ilman säännöllisiä palveluita tai palveluna on uusi kuntouttavan päivätoiminnan arviointijakso - Kaatumistapaturmien ehkäisyyn on meneillään koko koti- ja asumispalvelut vastuualueen kattava projekti ja kaatumisten ehkäisyyn on sovittu hyvinvointialueen kattava toimintamalli - Kuntoutus- ja arviointiyksiköistä kotiutuu omaan kotiin noin 87%:a sairaalasta jatkohoitoon tulleista - Seurannassa ja kehittämistyössä hyödynnetään RAI-arviointeja
<p>Perustetaan kuntoutus- ja arviointiyksikkö, joka toimii myös hyvän arjen opetus- ja tutkimuskeskuksena. Yksikkö toteuttaa näyttöön perustuvia fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen kuntoutuksen menetelmiä; vahva yhteistyö tutkimuksen, koulutuksen ja kehittämisen rakenteiden kanssa. Yksikkö kehittää ja levittää kuntouttavan toiminnan ja työotteen menetelmiä hyvinvointialueen ikääntyneiden palveluissa. Tavoitteena nopeuttaa kotiutusta sairaalasta ja aktiivisella kuntoutuksella siirtää raskaampien palvelujen tarvetta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Hyvän arjen opetus- ja tutkimuskeskuksen perustaminen etenee, mutta ei ole vielä konkretisoitunut fyysiseksi toimipisteeksi, sillä sairaskodin tilojen siirtyminen hyvinvointialueen hallintaan on viivästynyt - Lyhytaikaista kuntoutus- ja arviointihoitoa toteutetaan kuitenkin useissa asumisyksiköissä ja sitä kehitetään tavoitteellisesti

Kehittämiskohde	Miten edistytty
<p>Etähoivakäyntejä ja etähoivaa lisätään kotihoidossa. Noin 80%:lla säännöllisen kotihoidon asiakkaista on mahdollista toteuttaa kotihoidon käynnit sekä fyysisinä että etäkäynteinä. Etähoiva aloitetaan fyysisten käyntien ohella.</p>	<p>Vuonna 2024 on kolmen kvartaalin aikana</p> <ul style="list-style-type: none"> - etähoiva: 12,1% -> 14,6% eli 383->484 asiakasta - Lääkeautomaatti: 13,8 %->21,6% eli 435 ->716 asiakasta - Otetut annokset : 30511 ->51726
<p>Ikääntyneiden palveluiden palvelurakenteen muutos: pitkäaikaiset laitoshoitopaikat vähenevät ja korvautuvat kuntoutus- ja arviointijaksopaikoilla sekä ympärivuorokautisen asumisen paikoilla. Ikääntyneiden palveluissa on vielä 120 laitoshoidon paikkaa, jotka vanhuspalvelulain perusteella tulee purkaa vuoden 2027 loppuun mennessä. Vuonna 2024 vähennetään noin 70 laitoshoidon paikkaa, nämä korvautuvat osittain kuntoutus- ja arviointi- ja lyhytaikaishoidon paikoiksi sekä ympärivuorokautisen palveluasumisen paikoiksi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Laitoshoidon paikat vähentyneet vuonna 2024 noin 70:llä

Kehittämiskohde	Miten edistytty
<p>Lääkkeiden koneellisen annosjakelun laajentaminen koti- ja asumispalveluissa koko hyvinvointialueelle. Tavoitteena lääketurvallisuuden lisääminen ja hoitotyön suuntaaminen välittömään asiakastyöhön</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Koneellinen annosjakelu käytössä kaikissa ikääntyneiden palvelujen toimipisteissä annosjakeluun soveltuvien asiakkaiden osalta
<p>Keskitettyä asiakas- ja palveluohjausta uudistetaan ensivaiheen palvelutarpeen arvioinnin uudelleen organisoinnilla. Asiakas- ja palveluohjauksessa toimii suuraluekohtaiset ikääntyneiden huolipuhelimet kotona pärjäämisen tueksi. Puhelimiin keskitetään ikääntyneiden huoli-ilmoitusten, uusien palvelutarpeen arviointipyyntöjen ja kotiutusten käsittely. Palvelutarpeen arviointi aloitetaan kiireellisissä tilanteissa oikea-aikaisen palvelun varmistamiseksi ja hoitoon pääsyn vauhdittamiseksi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Huolipuhelimet perustettu syksyllä 2023. Ensimmäisen vuoden aikana puheluita on tullut kaikkiaan 32 464 kappaletta. Kuukaudessa se tarkoittaa 2705 puhelua; Jonotusaikojen seurannan perusteella suurimpaan osaan puheluista vastataan silti alle viidessä minuutissa - Huoli-ilmoituksia tulee noin 3000 vuodessa - Palvelutarpeen arvioinnin aloitus: 0 - 7 päivässä - Odotusaika kotihoidon palveluun: 0-1 päivää - Keskimääräinen odotusaika asumispalveluun: 66 päivää
<p>Perhehoidon valmennuksia järjestetään perhehoitajien määrän lisäämiseksi sekä lyhyt-, että pitkäaikaiseen perhehoitoon. Perhehoidon kehittämisellä ja lisäämisellä vaikutetaan palvelurakenteeseen sitä keventämällä. Perhehoito on kustannustehokas, ihmisläheinen ja kodin-omainen tapa tuottaa palveluita.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Hyvinvointialueella ikääntyneiden ja vammaisten perhehoidon valmennuksia on toteutettu kolme kertaa

Kehittämiskohde	Miten edistytty
<p>Ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden sekä toimintakyvyn edistämiseksi luodaan yhteistyömalli kuntien, seurakuntien, järjestöjen ja muiden paikallisten toimijoiden kanssa. Yhtenä esimerkkinä yhteiskehittämisestä on seniorikeskusten ja kohtaamispaikkojen luominen kuntiin. Myös etsivää ja löytävää vanhustyötä vahvistetaan. Hyvinvointialue toimii vastuunkantajana seniorikeskustoimintamallin kehittämisessä.</p>	<p>Seniorikeskustoimintamalli ja sen laajentuminen linjattu palveluverkkopäätöksessä. Kuntouttava päivätoimintaa on tarjolla kattavasti. Seniorin hyvinvointineuvola on laajentunut lähes koko hyvinvointialueelle. Yhteistyötä kuntien, seurakuntien, järjestöjen ja muiden paikallisten toimijoiden kanssa on tiivistynyt mm. yhteisissä tapahtumissa.</p>
<p>Seniorin hyvinvointineuvola kehitetään ja pilotoidaan osana Kestävän kasvun hanketta</p>	<p>Seniorin hyvinvointineulatoiminnan piirissä 77%:a Keski-Suomen kunnista tällä hetkellä. Seniorihyvinvointineuvolan tarkastuksissa käynyt 700 asiakasta, mikä on noin 54% kutsutuista. Tarkastuksen jälkeiseen ½ vuoden päästä toteutettuun kyselyyn vastanneista 79 vastaajasta 28% koki, että heidän hyvinvointinsa on paljon parempi tai parempi kuin ennen tarkastusta.</p>
<p>RAI-itsearviointi tulee käyttöön Keski-Suomeen loppuvuodesta 2024. Keski-Suomi on tässä valtakunnallinen suunnannäyttäjä.</p>	<p>RAI itsearvioinnin käyttöön ottoa valmisteltu tiiviisti ja se tulee käyttöön vuoden 2025 alussa.</p>
<p>Kotiutusprosessin jatkuva kehittäminen</p>	<p>Kotiutumisprosessi kehittyy päivittäisessä yhteistyössä. Kotiuttamisen ja jatkohoidon tarkistuslista ammattilaisten käyttöön laadittu ja löytyy Sampo-ohjepankista</p>
<p>Lääkehoidon kokonaisarviointia kehitetään ikääntyneen hoitoketjussa. Eryteisesti huomio päihteitä ongelmallisesti käyttävissä.</p>	<p>Lääkehoidon kokonaisarvioinnit tehty noin 80%:lla säännöllisen palvelun piirissä olevilla. Tilannetta seurataan jatkuvasti RAI indikaattorein. Lääkehoidon kokonaisarviointi tulee tehdä myös aina koneelliseen annosjakeluun siirryttäessä.</p>